



### **VSO De Rede: een school waar ouders altijd aan kunnen kloppen.**

“Tijdens de zoektocht voor een geschikte school voor mijn zoon heb ik expliciet gevraagd naar de rol van ouders. Wij vinden het ongelooflijk belangrijk dat we goed contact hebben met school. Je mag hier altijd met al je vragen, wensen en problemen komen. Alles is bespreekbaar.”

“De wijze waarop je opgevangen wordt, de begeleiding die we graag willen hebben, alles klopt.” Twee reacties van zeer tevreden ouders, over de wijze waarop zij samenwerken met school rondom de opvoeding en ontwikkeling van hun kind met ASS.

### **Vernieuwende elementen**

1. Ouders worden door de school gezien als partners. Ouders zijn ervaringsdeskundige, de school heeft haar eigen expertise. Het samenbrengen van beide partijen (eventueel in combinatie met externe partners) is voor de school een voorwaarde voor een optimale ontwikkelingsroute van de leerling.
2. In de schoolgids staat een klein stukje vermeld over ‘ouders’, dat ingaat op hun formele positie en het feit dat ouders een belangrijke informatiebron zijn. Vervolgens staat er één zin in, waar een hele wereld achter schuil blijkt te gaan: ‘Belangrijk is dat de communicatie met ouders ingebed is in het klimaat van de school: dat voor ouders de school open en laagdrempelig is.’

#### *Grondhouding*

Alle medewerkers, ouders en leerlingen stralen het uit: wij nemen elkaar serieus en je mag zijn wie je bent. “We proberen een sfeer te creëren waarin contacten mogelijk zijn. We willen graag samen ontdekken hoe we met elkaar verder gaan”, aldus de afdelingsleider. “Net zoals alle leerlingen van elkaar verschillen, zijn ook alle ouders anders”, vult de orthopedagoog aan.

“Gedrag van mensen komt ergens vandaan, heeft een oorzaak. We snappen dat ouders soms ook boos zijn, angstig of wantrouwend. In de communicatie zetten wij de eerste stap naar ouders. Soms is er een heel lang traject nodig om vertrouwen te krijgen. Die ruimte geven we ook.”

“De meeste contacten verlopen via ons”, vertellen de leerkrachten. “De mate van het contact is per persoon en situatie heel verschillend, maar als het nodig is hebben we dagelijks contact met ouders. En niet alleen als het niet goed gaat met de leerling. We hebben ook contact over positieve zaken.”

Onderling spreekt het team over hoe je met elkaar omgaat en worden moeilijke situaties gedeeld en besproken. Ze geven elkaar feedback, en als het nodig is worden ze ondersteund door de afdelingsleider of de orthopedagoog.

De basis-omgangsregels staan beschreven in de notitie over het zorgplan:

- Laat ouders weten dat ze welkom zijn op school en benadruk dat school en ouders een gemeenschappelijk belang hebben: het kind / de jongere.
- Wees duidelijk over de rol van ouders en van de school en over ieders verantwoordelijkheden.
- Verwoord zowel de positieve aspecten als de zorgen.

- Maak samen duidelijke afspraken en evalueer deze.
- We nemen de ouders serieus.
- Ouders kennen hun kind het beste en weten wat wel en wat niet goed is.
- Regelmatig overleg met ouders is belangrijk.
- We nemen een open houding aan.

3. Informatie aan alle ouders over de school wordt gegeven via nieuwsbrief, schoolgids en website. Op belangrijke momenten binnen de schoolcarrière van een leerling worden er specifieke ouderavonden georganiseerd.
4. Daadwerkelijke ouderparticipatie, het meedenken en meehelpen van ouders op school, vindt mondjesmaat plaats. Vaak is dat op initiatief van een ouder. Een van de leerkrachten heeft een idee ingebracht om de talenten en krachten van ouders meer te kunnen benutten.

#### *Workshops*

“Ouders bieden hun expertise vaak zelf aan”, vertelt een leerkracht. “Zo was er een ouder die niet zo gecharmeerd was van een boek dat zijn zoon had gelezen en stelde voor om de boekenkast te updaten en aan te vullen met nieuwe boeken. Een andere vader heeft aangeboden om een keer een akoestische gitaarles te geven. En weer een andere ouder verzorgt af en toe een nagelworkshop.”

Deze initiatieven van ouders zijn aanleiding om talenten van ouders meer te benutten. De school wil een dag organiseren voor alle leerlingen en leerkrachten waarbij iedereen workshops kan volgen. Aan ouders wordt nu gevraagd of zij een talent, hobby of expertise hebben die ze graag op de workshopdag willen delen.

5. Er wordt op De Rede hard gewerkt om ouders en leerlingen meer ‘stem’ te geven. Op dit moment gaat de MR van De Rede op in één MR van de drie cluster 4 VSO scholen in Lelystad. Er is op dit moment geen ouderraad en ook nog geen leerlingenraad.

#### *Medezeggenschap*

“Wij streven ook naar een formele meedenk- en beslissingsrol van ouders en leerlingen op school”, zegt de directeur. “Wij nemen ouders als partner zeer serieus. We willen een rol voor ouders in de MR en we streven naar een ouderraad / klankbordgroep voor De Rede. Deze groep heeft een meerledige functie, te weten: een doorgeefluik voor de MR, een gesprekspartner voor de directie en een manier om onderling zaken te kunnen delen.

Op dit moment is er een werkgroep ouderbetrokkenheid die na gaat denken over de wijze waarop ouders ook nog op een andere manier betrokken kunnen worden en mee kunnen denken.

Ook zijn we bezig om de leerlingenraad op te zetten, die na de zomer moet gaan draaien”.

“Ik zit sinds kort in de MR. Op sommige dingen heb je als ouder geen invloed op school, terwijl ik er wel graag wat over zou willen zeggen. Bijvoorbeeld het feit dat er nu nog maar één keer per jaar examen gedaan kan worden voor een vak in plaats van drie keer per jaar. Misschien heeft de school daar ook geen invloed op, maar dan zou ik het wel graag willen weten.

Als ouders hebben wij ook kennis en kunnen we meedenken. Ik wil als ouder van De Rede de MR meer een gezicht geven en andere ouders de gelegenheid geven om mee te denken”.

### Tips en tops

- a. Verwoord de visie en de wijze waarop je als school graag wilt samenwerken in je schoolgids en website. Je kunt je er als school mee profileren.
- b. Een goede grondhouding is de basis voor een goed contact. Draag dit als schoolleiding uit en geef zelf het goede voorbeeld.
- c. Meer ouderparticipatie lijkt een goed idee, maar vergeet niet dat ook de leerlingen een eigen verantwoordelijkheid hebben en graag willen meedenken.

#### *Leerlingen over de rol van hun ouders*

Aan een groepje leerlingen is gevraagd hoe zij erover denken als hun ouders op school zouden participeren. Niet alle leerlingen leek dat een goed idee. "Ik wil liever mijn vrienden en mijn ouders gescheiden houden". "Ik wil het niet, omdat ik me af en toe ook een beetje schaam voor mijn ouders". Maar de meesten waren redelijk positief, mits de ouders zich niet gaan bemoeien met hun kind én als de leerlingen zelf ook betrokken worden bij de organisatie van activiteiten.

- d. Versterk de school als gemeenschap en breng ouders en leerkrachten meer op een informele manier met elkaar in contact.

#### *Informeel contact*

Ouders geven aan dat ze soms wel behoefte hebben aan meer informeel contact. Zowel met andere ouders als met leerkrachten en vakleerkrachten. Op de school zijn nauwelijks feestjes; de enige manier om elkaar tegen te komen is de ouderavond.

"Momenteel heb ik veel gedoe met het taxivoer. Ik zou graag eens met andere ouders willen spreken hoe zij dat regelen voor hun kind", zegt een moeder.

"Ik zou het wel fijn vinden om in een klein groepje een gesprek te hebben". "Ja", vult een andere ouder aan, "Ik ook. De kinderen krijgen consumptieve technieken. Hoe leuk zou het zijn als zij voor de ouders van de klas zouden koken. Dan kunnen we trots zijn op onze kinderen en tegelijkertijd op een informele manier elkaar ontmoeten."



*Ouders ontmoeten elkaar bij de diploma uitreiking*

- e. Verbind de diverse 'raden' met elkaar. Een gemeenschappelijke raad of leerkring met ouders, medewerkers, directie en leerlingen biedt het voordeel dat er gezamenlijk gedacht wordt over schooloverstijgende problemen vanuit de verschillende perspectieven.
- f. Geef ouders handelingsadviezen, zodat zij ook thuis kunnen werken aan de begeleiding van de jongere. Een mooi voorbeeld zijn de adviezen aan de ouders, beschreven in het [pestprotocol](#) en het samen oppakken van het werken aan [de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen](#) met behulp van de methode Leefstijl.

### Kenmerken

- De Rede ([www.derede.eduvier.nl](http://www.derede.eduvier.nl)) is een cluster 4 school in Lelystad voor voortgezet speciaal onderwijs en maakt onderdeel uit van de Eduvier Onderwijsgroep ([www.eduvier.nl](http://www.eduvier.nl)).
- De school biedt onderwijs voor leerlingen met een diagnose in het autismespectrum of vergelijkbare internaliserende problematiek vanaf het niveau praktijkonderwijs tot en met het vmbo-tl niveau.
- 'De Rede' heeft een dubbele betekenis. Het duidt op het gezonde verstand van de mens, maar het is ook een beschutte ankerplaats buiten de haven.
- De school is gedurende een korte periode sterk gegroeid. In 1997 startte de school met één klas van 7 leerlingen. Op het moment dat in 2008 het nieuwe gebouw in gebruik werd genomen, telde de school 11 klassen.
- Momenteel zitten er 150 leerlingen op De Rede, verdeeld over 12 lesgroepen en een behandelgroep. Zo'n 85% van de leerlingen is jongen.
- Leerlingen krijgen les in groepen van 11 tot 12 leerlingen. De theorievakken worden door de vaste leerkracht (mentor) gegeven. Praktijkvakken worden verzorgd door een vakdocent aan steeds de helft van de groep.
- Bij zo'n 90% van de leerlingen zijn externe hulpverleners betrokken.
- De leerlingen komen uit de hele regio, maar ook nog ver daarbuiten.
- De meeste leerlingen zijn van Nederlandse afkomst.



### Visie, beleid en praktijk

De Rede wil jongeren met een diagnose in het autismespectrum of vergelijkbare internaliserende problematiek toerusten voor de toekomst. Met passie, deskundigheid en verantwoordelijkheid zoekt de school naar optimaal passende vormen van onderwijs en begeleiding. Dit doet ze door een persoonsgerichte en toekomstgerichte benadering en in dialoog met de leerling, de ouders en de maatschappelijke partners. De acceptatie van en het leren omgaan met 'het stukje autisme' heeft een speciale plaats binnen het onderwijsprogramma.

De basis van het onderwijs aan de leerlingen begint bij het handelingsplan / ontwikkelingsperspectief. Hierin staan de onderwijs- en ontwikkelingsbehoeften van de leerling

beschreven. Het handelingsplan / ontwikkelingsperspectief is positief en opbrengstgericht geformuleerd met behulp van lange- en korte termijn doelen. Het sluit aan bij wat de leerling al kan.

*Handelingsplan / ontwikkelingsperspectief: de inbreng van ouders en leerlingen*

“Het eerste handelingsplan voor de leerling, is mede gebaseerd op een uitgebreid plaatsingsgesprek met de ouders en de leerling. Daarna wordt het conceptplan aan de ouders voorgelegd en samen besproken. Het plan wordt eventueel bijgesteld tot we het er samen over eens zijn”, aldus de orthopedagoog.

Drie keer per jaar wordt het plan bijgesteld en besproken met de ouders. Afhankelijk van de wensen van de leerling is deze wel of niet aanwezig bij de bespreking. “Ik ga niet mee naar de handelingsplanbespreking. Ik weet al waar het over gaat, want ik heb het met mijn leerkracht besproken”, vertelt een leerling. Een andere leerling zegt: “Soms worden er in mijn handelingsplan ook afspraken gemaakt over bijvoorbeeld mijn gedrag. Dat ik niet brutaal ben tegen mijn ouders en dat ik moet praten over wat mij dwars zit. Ik vind het belangrijk dat mijn ouders weten wat ik doe, maar sommige dingen wil ik voor mezelf houden.”

“Wij zitten als ouders thuis ook met ons kind om de tafel en bespreken samen wat we belangrijk vinden en maken afspraken over de plannen voor het komende jaar”, aldus een ouder.

Momenteel is er sprake van een overgangperiode waarin het handelingsplan wordt vervangen door het Ontwikkelingsperspectief (met daarin de lange termijn doelen) en de doelenkaart (waarin de korte termijn doelen vermeld staan). Voor het opstellen van het Ontwikkelingsperspectief wordt aan ouders opnieuw gevraagd om informatie aan te leveren, zodat de wensen en de verwachtingen van ouders en leerlingen zo goed mogelijk meegenomen kunnen worden.

De Rede werkt met visie en beleid aan beter onderwijs. In partnerschap met ouders, want de hulp van de ouders is daarbij onontbeerlijk.

*Ambitie – ook van de ouders moet je het hebben*

Door een financieel debacle, onvoldoende borging van de kwaliteitszorg, te weinig aandacht voor de didactische ontwikkeling en teveel focus op de organisatie heeft drie jaar geleden de inspectie de school een zwakke beoordeling gegeven.

“We zijn door de inspectie echt wakker geschud en keihard aan het werk gegaan. Door middel van aandacht voor de kwaliteitscyclus, monitoring van processen en resultaten en professionalisering van de leerkrachten zijn we nu uit de financiële problemen en hebben we een voldoende beoordeling.

We hebben ouders geïnformeerd over de kwaliteit van het onderwijs en hebben de reacties van ouders (oudertevredenheidsonderzoek) meegenomen in het verbeterplan.

“We hebben met de school de tickets verdiend voor de Olympische Spelen. De komende vier jaar gaan we werken voor de podiumplekken. Uit het kwaliteits, cq. tevredenheidsonderzoek blijkt dat we heel betrokken ouders hebben en dat we heel laagdrempelig zijn voor ouders. Nu gaan we gezamenlijk werken om de beste cluster 4 school te worden van Nederland”.

In de nieuwsbrief van november 2012 is bijvoorbeeld te lezen hoe de afdelingsleider de ouders hierover informeert.

Donderdag 8 november hebben we bezoek gehad van de inspectie van het onderwijs voor een kwaliteitsonderzoek.

We hebben het afgelopen 2 jaar met grote inzet gewerkt aan het verbeteren van de punten die de inspectie als onvoldoende had aangemerkt en met positief resultaat.

We hebben op 8 november een voldoende beoordeling gekregen!

Uiteraard zijn we daar als team heel blij mee. Een beloning voor hard werken.

### **Schoolprofiel**

- De Rede beschikt over specifieke expertise met betrekking tot het begeleiden van leerlingen met een autismespectrum stoornis. Het onderwijs vindt plaats in een kleinschalige, gestructureerde, veilige, rustige en sociale setting. Het onderwijsaanbod is afgestemd op de kerndoelen VSO met een accent op het ontwikkelen van sociale competenties en het ondersteunen van de sociaal-emotionele ontwikkeling, actief burgerschap en sociale integratie.
- Voor iedere leerling wordt een leerroute met uitstroomperspectief vastgesteld. Er zijn drie uitstroomprofielen, te weten dagbesteding, arbeid en vervolgonderwijs. Het onderwijsaanbod richt zich op het hoogst haalbare leerniveau van de leerling. Stages zijn een verplicht onderdeel van de drie uitstroomprofielen.
- De Rede vormt samen met 'de Anger' (cluster 4: PrO tot en met VMBO-TL) en 'het Aurum college' (cluster 4 havo/vwo) VSO Lelystad en maakt onderdeel uit van de Eduvier Onderwijsgroep.
- De Rede heeft samenwerkingsovereenkomsten/structurele overlegmomenten met externe partners: Bureau Jeugdzorg, GGD Flevoland, GGZ Centraal, Jeugd en veiligheid, MEE, UWV en JPW.
- Passend onderwijs houdt mede in dat De Rede zich gaat ontwikkelen tot een vraaggestuurde organisatie. Daarbij valt te denken aan het bieden van een flexibel palet van onderwijs(zorg)arrangementen in samenwerking met externe partners.

### **Contact**

Voor nadere informatie: dhr. P. Nooitgedagt, directeur, mevr. A.Ypma, afdelingsleider of dhr. J.Mellema, orthopedagoog. Zie voor contactgegevens de website van de school.

(redactie: januari 2013)